This question paper contains 15 printed pages]

H—51—2015

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2015

ADVANCED ACCOUNTING AND AUDITING

Paper I

(Theory)

(Wednesday, 8-4-2015) **Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.**

Time—Two Hours *Maximum Marks*—40

N.B. :— (*i*) Attempt *All* questions.

(*ii*) *All* questions carry equal marks.

(*iii*) Use of simple, non-programmable calculator is allowed.

(*i*) सर्व प्रश्न सोडवा.

(*ii*) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(*iii*) प्रोग्रॅम भरता न येणारा साधा कॅल्क्यूलेटर वापरण्यास परवानगी आहे.

P.T.O.

1. Priya Ltd. Bombay invoice goods to their Branches at Cost. From the following details relating to Akola Branch, prepare Branch Account : 10

	Rs.
Opening Stock	6,000
Closing Stock	4,800
Closing debtors	6,000
Goods send to Branch during the year	21,000
Goods returned by branch	2,400
Goods returned by customers	450
Cash sales	12,900
Credit sales	18,000
Cash received from debtors	21,000
Rebate to customers	120
Bad debts	210
Expenses paid by head office :	
Rent	3,600
Insurance	4,050
Salary	8,400

प्रिया लि. मुंबई आपल्या शाखाना परिव्यय (मुळ) किंमतीवर वस्तु पाठविते. खालील माहिती अकोला शाखेची आहे त्यावरून शाखा लेखा तयार करा :

	रु.
प्रारंभण स्कंध	6,000
संवरण स्कंध	4,800
अंतिम ऋणको	6,000
वर्षभरात शाखेला पाठविलेल्या वस्तु	21,000
शाखेने परत केलेल्या वस्तु	2,400
ग्राहकानी परत केलेल्या वस्तु	450
नगदी विक्री	12,900
उधार विक्री	18,000
ऋणकोकडून प्राप्त रोख	21,000
ग्राहकाना सुट दिली	120
बुडीत कर्ज	210
मुख्य कार्यालयाने खर्च दिला :	
भाडे	3,600
विमा	4,050
वेतन	8,400

P.T.O.

2. Rushika Electronics has its branch at Parbhani to which goods are invoiced at cost plus 25%. From the following particulars find out gross profit and net profit of the branch under 'stock and debtors system' : 10

	Rs.
Stock on 1st Jan., 2014	20,000
Debtors on 1st Jan., 2014	10,000
Goods sent to Branch	2,40,000
Cash Sales	1,20,000
Credit Sales	1,00,000
Collection from debtors	80,000
Discount allowed to debtors	1,000
Branch Expenses	15,000
Debtors on 31st Dec., 2014	29,000
Stock on 31st Dec., 2014	40,000

ऋषिका इलेक्ट्रॉनिक्स यांची परभणी येथे शाखा असून शाखेला बिजक मुल्यावर माल पाठविला जातो जो परिव्यय मुल्य अधिक 25% आहे. पुढील माहितीवरून 'स्कंध व अधमर्ण' पद्धतीने शाखेचा सकल लाभ व निव्वल लाभ काढा :

	रु.
स्कंध 1 जाने., 2014	20,000
अधमर्ण 1 जाने., 2014	10,000
शाखेला पाठविलेला माल	2,40,000
रोख विक्री	1,20,000
उधार विक्री	1,00,000
अधमर्णाकडून मिळालेली रोख	80,000
अधमर्णांना अपहार दिला	1,000
शाखा व्यय	15,000
अधमर्ण 31 डिसें., 2014	29,000
स्कंध 31 डिसें., 2014	40,000

Or

(किंवा)

From the following summarized Profit and Loss Account for the year 2014, prepare value added statement showing its application :

Profit and Loss Statement

(for the year 2014)

Particulars	Rs.	Rs.
Sales		90,000
Less : Cost of material	30,000	
Wages	6,000	
Prod. Salaries	1,000	
Prod. Expenses	1,500	
Prod. Depreciation	3,000	
Admn. Salaries	1,500	
Admn. Expenses	1,500	
Admn. Depreciation	1,000	

Debenture Interest	600	
Selling and distribution Salaries	500	
Selling and distribution Exps.	1,000	
Selling and distribution depreciation	400	48,000
Profit Before Tax (PBT)		42,000
Less : Income Tax (40%)		16,800
Profit After Tax (PAT)		25,200
Less : Dividend		2,400
Retained Earnings		22,800

खालील 2014 च्या लाभालाभ लेख्यावरून मुल्य वृद्धी आणि त्याचा वापर दर्शविणारे विवरण तयार करा :

नफा-तोटा विवरण

(2014 वर्षासाठीचे)

तपशील	रु.	रु.
विक्री		90,000
वजा : सामग्री मुल्य	30,000	

मजुरी	6,000	
उत्पादन वेतन	1,000	
उत्पादन खर्च	1,500	
उत्पादन घसारा	3,000	
व्यवस्थापन वेतन	1,500	
व्यवस्थापन व्यय	1,500	
व्यवस्थापन घसारा	1,000	
कर्जरोख्यावर व्याज	600	
विक्री व वितरण वेतन	500	
विक्री व वितरण व्यय	1,000	
विक्री व वितरण घसारा	400	48,000
करापुर्वीचा नफा (PBT)		42,000
वजा : आयकर (40%)		16,800
करानंतरचा नफा (PAT)		25,200
वजा : लाभांश		2,400
शिल्लक प्राप्ती		22,800

3. The Beeta Investment Ltd. gives the following particular of their investment in 12% Government Bond : 10

(*i*) Purchase of the face value of Rs. 60,000, ex-interest on 1-6-2014 at 98%.

(*ii*) Sales of the face value of Rs. 40,000, ex-interest on 1-11-2014 at 104%.

(*iii*) Interest is payable on 30th June and 31st December every year.

(*iv*) The market value of the above Bond was Rs. 107 on 31st December, 2014.

Write up the Investment Account for 2014.

बीटा इन्व्हेस्टमेंट लि. ने तिच्या 12% सरकारच्या रोख्यात केलेल्या गुंतवणुकीची माहिती खालील प्रमाणे आहे :

(*i*) 1-6-2014 रोजी दर्शनी मूल्य 60,000 रु. व्याजविरहित खरेदी 98% प्रमाणे.

(*ii*) 1-11-2014 रोजी वरीलपैकी दर्शनी मूल्य 40,000 रु. चे व्याजविरहित विक्री 104% प्रमाणे.

(*iii*) प्रत्येक वर्षी त्यांना व्याज देय तिथी 30 जून आणि 31 डिसेंबर.

(*iv*) 31 डिसेंबर, 2014 ला वरील रोख्याचे बाजारी मूल्य 107 रु. होते.

2014 साठी गुंतवणूक लेखा तयार करा.

Or

(किंवा)

From the following information in respect of "Yash Ltd.", calculate the total value of human capital according to Lev and Schwartz model :

Age	No. of Persons	Average Annual Earnings till Retirement (Rs.)
55	5	15,000
56	2	20,000
57	3	25,000
58	4	30,000
59	2	35,000

Age of retirement is 60 years. Cost of capital is 10%. The present value of Re. 1 at 10% discount factor is :

At the end of year	(Rs.)
1	0.9090
2	0.8264
3	0.7513
4	0.6830
5	0.6209

"यश मर्यादित"च्या खालील माहिती वरून लेव आणि शुवार्टझ प्रमाणे मानव भांडवल मुल्य काढा :

वय	व्यक्तीची संख्या	निवृत्तीपर्यंत सरासरी वार्षिक प्राप्ती (रु.)
55	5	15,000
56	2	20,000
57	3	25,000
58	4	30,000
59	2	35,000

निवृत्तीचे वय 60 वर्ष, 10% भांडवल मुल्य व्यय घ्या, 10% कसर घटक विचारात घेवून 1 रु. चे वर्तमान मुल्य खालील प्रमाणे आहे :

वर्ष अखेर	(रु.)
1	0.9090
2	0.8264
3	0.7513
4	0.6830
5	0.6209

4. 'Q' Ltd. issued 4,00,000 equity shares. The whole of the issue was underwritten as X—40%, Y—30% and Z—30%.

Application for 3,20,000 shares were received in all, out of which applications for 80,000 shares had the stamp of 'X'; 40,000 shares had that 'Y' and 80,000 shares had that 'Z'.

The remaining applications for shares did not bear any stamp.

Show the liability of the underwriters. 10

'Q' लि. ने 4,00,000 समता भाग निर्गमित केले. संपूर्ण निर्गमन अभिगोपन केले जसे : X ने 40%, Y ने 30% आणि Z ने 30%.

3,20,000 समता भागास अर्ज मान्यता मिळाली त्यापैकी 80,000 भाग 'X' ने मुद्रित केले, 40,000 भाग 'Y' ने आणि 80,000 भाग 'Z' ने मुद्रित केले.

राहिलेल्या भागास कोणीही मुद्रित केले नाही.

अभिगोपकाची देयता निश्चित करा.

Or

(किंवा)

The ABC Ltd. issued for public subscription 50,000 equity shares of Rs. 10 each. The entire issue was underwritten by 'X' for 3% commission and ½% overriding commission. 'X' arranged with 'Y' for sub-underwriting of 40% of issue for 2% commission.

The shares were payable as :

Rs. 3 on application

Rs. 4 on allotment

Rs. 3 on first and final call.

The public subscription was only for 30,000 shares. Both 'X' and 'Y' fulfilled their obligations. Later on, 'X' sold 5,000 shares at Rs. 10 each and 4,000 shares at Rs. 9.75 each. At the close of the period, the market value of the share was Rs. 10.

The expenses incurred by 'X' amounted to Rs. 1,500.

Prepare the Underwriting Account in the books of X.

'अ ब क' लि. ने 50,000 समता भाग प्रत्येकी 10 रु. चा जनतेला निर्गमीत करण्याचे ठरविले. 'क्ष' ने संपुर्ण निर्गमन 3% वर्तन व ½% अतिरिक्त वर्तनावर अभिगोपनाचा करार केला. 'क्ष' ने 'य' ला 40% निर्गमनासाठी 2% वर्तनावर उप-अभिगोपक म्हणून नियुक्त केले.

भागावर देय रक्कम पुढील प्रमाणे :

अर्जावर 3 रु.

वाटपावर 4 रु.

प्रथम व अंतिम प्रभाग 3 रु.

जनतेकडून फक्त 30,000 भागासाठी मागणी आली. 'क्ष' आणि 'य' दोघांनीही आपआपले कर्तव्य पुर्ण केले. नंतर 'क्ष' ने 5,000 भाग प्रत्येकी 10 रु. ला व 4,000 भाग प्रत्येकी 9.75 रु. ला विक्री केले. काळावधीच्या शेवटी भागांचे विपणी मुल्य प्रत्येकी 10 रु. होते.

'क्ष' ने 1,500 रु. खर्च केला.

'क्ष' च्या पुस्तकात अभिगोपन लेखा तयार करा.

This question paper contains 8+4 printed pages]

H—52—2015

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2015

MANAGEMENT ACCOUNTING—I

(Theory)

(Thursday, 9-4-2015) **Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.**

Time—Two Hours *Maximum Marks*—40

N.B. :— (*i*) Attempt *All* questions.

(*ii*) Figures to the right indicate full marks.

(*iii*) Use of simple non-programmable calculator is allowed.

(*iv*) Working notes are necessary, which carries marks.

(*i*) **सर्व** प्रश्न सोडवा.

(*ii*) उजवीकडील संख्या पूर्ण गुण दर्शवितात.

(*iii*) साधा प्रोग्रॅम भरता न येणारा कॅल्कुलेटर वापरास परवानगी आहे.

(*iv*) कार्य टिपणी आवश्यक असून जीला गुण आहेत.

P.T.O.

1. From the following particulars, prepare a Production Budget of a Company for the year ended 30th June, 2012 : 10

Product	Sales (Units) (as per sales Budgets)	Estimated 1-7-2011	Stock (Units) 30-6-2012
A	1,50,000	14,000	15,000
B	1,00,000	5,000	14,500
C	70,000	8,000	8,000

एका कंपनीच्या पुढील माहितीच्या आधारे 30 जून 2012 ला संपणाऱ्या वर्षासाठी उत्पादन आयव्ययक तयार करा :

उत्पादन	विक्री (नग) (विक्री आयव्ययकनुसार)	अंदाजित 1-7-2011	स्कंध (नग) 30-6-2012
अ	1,50,000	14,000	15,000
ब	1,00,000	5,000	14,500
क	70,000	8,000	8,000

2. From the following balance sheets prepare a statement showing changes in working capital and fund flow statement : 10

Balance Sheets as on ......

Liabilities	**2013** (Rs.)	**2014** (Rs.)	**Assets**	**2013** (Rs.)	**2014** (Rs.)
Share Capital	26,000	38,000	Machinery	6,000	7,000
Debenture	19,000	13,000	Furniture	20,000	21,000
Profit & Loss A/c	6,000	18,000	Stock	15,000	9,000
Creditor	7,000	9,000	Debtors	6,000	20,000
Bank O.D.	2,000	1,000	Bills Receivable	2,000	8,000
			Cash	11,000	14,000
	60,000	79,000		60,000	79,000

Adjustment :

(*i*) Machinery purchased during the year Rs. 1,500.

(*ii*) Depreciation charges on furniture Rs. 3,000.

(*iii*) Dividend paid during the year Rs. 5,000.

खालील स्थिती विवरणावरून तयार करावयाचे आहे कार्यकारी भांडवलात परिवर्तन दर्शविणारे विवरण आणि निधीप्रवाह विवरण :

स्थिती विवरण

रोजीचे

देयता	2013	2014	संपत्ती	2013	2014
	(रु.)	(रु.)		(रु.)	(रु.)
भाग भांडवल	26,000	38,000	संयंत्र	6,000	7,000
कर्ज रोखे	19,000	13,000	फर्निचर	20,000	21,000
लाभालाभ लेखा	6,000	18,000	स्कंध	15,000	9,000
धनको	7,000	9,000	ऋणको	6,000	20,000
अधिकोष अधिविकर्ष	2,000	1,000	प्राप्य विपत्रे	2,000	8,000
			रोख	11,000	14,000
	60,000	79,000		60,000	79,000

समायोजना :

(*i*) चालु वर्षातील मशिनरीची खरेदी 1,500 रु. आहे.

(*ii*) फर्निचरवर घसारा 3,000 रु. आहे.

(*iii*) चालू वर्षात 5,000 रु. लाभांश देण्यात आला.

Or

(किंवा)

From the following Balance Sheet Atharva Co. Ltd. as on 31st Dec. 2009 and 2010. You are required to prepare fund flow statement and schedule of change in working capital :

Balance Sheet

as on 31st Dec. 2010

Liabilities	**2009** (Rs.)	**2010** (Rs.)	**Assets**	**2009** (Rs.)	**2010** (Rs.)
Share Capital	1,00,000	1,00,000	Goodwill	12,000	12,000
General Reserve	14,000	18,000	Building	40,000	36,000
Profit & Loss A/c	16,000	13,000	Plant	37,000	36,000
Creditors	8,000	5,400	Investment	10,000	11,000
Bills Payables	1,200	800	Stock	30,000	23,400
Provision for Tax	16,000	18,000	Bills Receivable	2,000	3,200
Provision for D.D.			Debtors	18,000	19,000
(Doubtful Debts)	400	600	Cash at Bank	6,600	15,200
	1,55,600	1,55,800		1,55,600	1,55,800

Adjustment :

(*i*) Depreciation charged on plant Rs. 4,000.

(*ii*) Provision for taxation of Rs. 19,000 was made during the year 2010.

(*iii*) Interim dividend of Rs. 8,000 was paid during the year 2010.

अथर्व कं. लि. च्या 31 डिसेंबर 2009 आणि 2010 च्या खालील दिलेल्या स्थितीविवरणा वरून तुम्हाला तयार करावयाचे आहे निधीप्रवाह विवरण आणि कार्यकारी भांडवलात परिवर्तन दर्शविणारे विवरण :

स्थिति विवरण

31 डिसे. 2010 रोजीचे

देयता	2009 (रु.)	2010 (रु.)	संपत्ती	2009 (रु.)	2010 (रु.)
भाग भांडवल	1,00,000	1,00,000	ख्याती	12,000	12,000
सामान्य संचिती	14,000	18,000	इमारत	40,000	36,000
लाभालाभ लेखा	16,000	13,000	संयंत्र	37,000	36,000
धनको	8,000	5,400	गुंतवणूक	10,000	11,000
देय विपत्र	1,200	800	स्कंध	30,000	23,400
कराबद्दल तरतूद	16,000	18,000	प्राप्य विपत्रे	2,000	3,200
संदिग्ध ऋणाबद्दल तरतूद	400	600	ऋणको	18,000	19,000
			बँकेतील रोख	6,600	15,200
	1,55,600	1,55,800		1,55,600	1,55,800

समायोजना :

(*i*) संयंत्रावर घसारा आकारला 4,000 रु.

(*ii*) 2010 वर्षासाठी करासाठी तरतूद 19,000 रु. करण्यात आली.

(*iii*) 2010 वर्षासाठी अंतिम लाभांश 8,000 रु. देण्यात आला.

3. Shri Balaji Ltd. gives you the following information : 10

	Rs.
Variable Cost	1,80,000
Fixed Cost	30,000
Net Profit	30,000
Sales	2,40,000

Calculate :

(*i*) P/V ratio

(*ii*) Break-even point (Sales)

(*iii*) Profit when sales amounted to Rs. 3,00,000.

(*iv*) Sales required to earn a profit of Rs. 60,000.

श्री बालाजी लि. आपणास खालील माहिती देत आहे :

	रु.
चल परिव्यय	1,80,000
स्थिर परिव्यय	30,000
शुद्ध नफा	30,000
विक्री	2,40,000

आगणन करा :

(*i*) लाभमात्रा अनुपात

(*ii*) समविच्छेदन बिंदू (विक्री)

(*iii*) 3,00,000 रु. विक्री असताना लाभ

(*iv*) 60,000 रु. लाभ मिळविण्यासाठी आवश्यक असणारी विक्री.

Or

(किंवा)

Gada Co. Ltd. place before you the following trading results :

Year	Sales	Profit/Loss
	(Rs.)	(Rs.)
2013	3,50,000	5,000 (Loss)
2014	4,50,000	5,000 (Profit)

Calculate :

(*i*) P/V Ratio

(*ii*) Fixed Cost

(*iii*) B.E.P. (Sales)

(*iv*) Profit or loss when sales are Rs. 4,00,000.

गडा कं. लि. आपल्या पुढे खालील व्यापारी परिणाम सादर करीत आहे :

वर्ष	विक्री	लाभ/हानि
	(रु.)	(रु.)
2013	3,50,000	5,000 (हानि)
2014	4,50,000	5000 (लाभ)

आगणन करा :

(*i*) लाभ मात्रा अनुपात

(*ii*) स्थिर परिव्यय

(*iii*) समविच्छेदन बिंदू (विक्री)

(*iv*) 4,00,000 रु. विक्री असताना लाभ किंवा हानी.

4. The Balance sheets of M/s Sneh Co. as on 1-1-2012 and 31-12-2012 were as follows : 10

Liabilities	**1-1-2012** (Rs.)	**31-12-2012** (Rs.)
Creditors	40,000	44,000
X'x Loan	25,000	—
Loan from Bank	40,000	50,000
Capital	1,25,000	1,53,000
	2,30,000	2,47,000

Assets	1-1-2012 (Rs.)	31-12-2012 (Rs.)
Cash	10,000	7,000
Debtors	30,000	50,000
Stock	35,000	25,000
Machinery	80,000	55,000
Lands	40,000	50,000
Building	35,000	60,000
	2,30,000	2,47,000

Additional Information :

During the year a machine costing Rs. 10,000 (accumulated depreciation Rs. 3,000) was sold for Rs. 5,000. The provision for depreciation against machinery as on 1-1-2012, was Rs. 25,000 and on 31-12-2012 Rs. 40,000. Net profit for the year 2012 amounted to Rs. 45,000.

You are required to prepare Cash flow statement according to AS-3.

मैसर्स स्नेह कं. ची 1-1-2012 व 31-12-2012 ची स्थिती-विवरणे थोडक्यात पुढे दिलेली आहेत :

देयता	1-1-2012 (रु.)	31-12-2012 (रु.)
उत्तमर्ण	40,000	44,000
क्ष चे ऋण	25,000	—
अधिकोष ऋण	40,000	50,000
पूंजी	1,25,000	1,53,000
	2,30,000	2,47,000

संपत्ती	1-1-2012 (रु.)	31-12-2012 (रु.)
रोख	10,000	7,000
अधमर्ण	30,000	50,000
स्कंध	35,000	25,000
यंत्र	80,000	55,000
भूमी	40,000	50,000
इमारत	35,000	60,000
	2,30,000	2,47,000

अन्य माहिती :

प्रचलित वर्षी एक यंत्र 5,000 रु. ला विकण्यात आले त्याचे परिव्यय मूल्य 10,000 रु. होते व त्यावर संचित अवक्षयण 3,000 रु. होते. यंत्राचे एकूण संचित अवक्षयण 1-1-2012 रोजी 25,000 रु. व 31-12-2012 रोजी 40,000 रु. होते या वर्षीचा शुद्ध लाभ 45,000 रु. होता.

रोख प्रवाह विवरण AS-3 प्रमाणे तयार करा.

Or

(किंवा)

Write short notes on the following :

(*i*) Functions of Management Accounting.

(*ii*) Difference between Financial Accounting and Management Accounting.

खालीलवर संक्षिप्त टिपा लिहा :

(*i*) व्यवस्थापन लेखाकर्माची कार्ये.

(*ii*) वित्तीय लेखाकर्म व व्यवस्थापन लेखाकर्म यातील फरक.

This question paper contains 3 printed pages]

H—53—2015

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2015

ECONOMIC DEVELOPMENT AND

PLANNING IN INDIA

Paper I

(Theory)

(Friday, 10-4-2015) **Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.**

Time—Two Hours *Maximum Marks*—40

N.B. :— (*i*) Question No. **1** is compulsory.

(*ii*) *All* questions carry equal marks.

(*i*) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.

(*ii*) **सर्व** प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Differentiate between developed and underdeveloped countries. 10

विकसीत आणि अल्पविकसीत देशातील फरक सांगा.

P.T.O.

2. Define the National Income. State the trends in National Income and Growth. 10

राष्ट्रीय उत्पन्नाची व्याख्या करा. राष्ट्रीय उत्पन्नाची प्रवृत्ती वृद्धी स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Evaluate the progress in basic infrastructure.

आधारभूत संरचनेत झालेल्या प्रगतीचे मुल्यमापन करा.

3. Explain the development in Indian power and energy sector. 10

भारतातील वीज व ऊर्जा क्षेत्राचा विकासाचा आणि सुधारणाचा आढावा स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write note on progress of Human Development in India.

भारतातील मानवी विकासाचा प्रगतीवर टिप लिहा.

4. Write short notes on : 10

(*a*) Per Capita Income;

(*b*) Development of Communication Sectors.

थोडक्यात टिपा लिहा :

(*a*) दरडोई उत्पन्न;

(*b*) संदेशवहन क्षेत्राचा विकास.

Or

(किंवा)

Explain the occupational structure and economic development.

आर्थिक विकास व व्यावसायीक सहरचना स्पष्ट करा.

This question paper contains 3 printed pages]

H—54—2015

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2015

BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK

Paper I

(Saturday, 11-4-2015) **Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.**

Time—Two Hours *Maximum Marks—40*

N.B. :— (*i*) Attempt *All* questions.

(*ii*) *All* questions carry equal marks.

(*i*) **सर्व** प्रश्न सोडवा.

(*ii*) **सर्व** प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Define Contract. What are the different types of contract ? 10

कराराची व्याख्या देऊन कराराचे प्रकार स्पष्ट करा.

2. Explain in detail the Breach of Contract. 10

करारभंगावरील उपाययोजना सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

P.T.O.

Or

(किंवा)

What is Bailment ? Explain the rights of Bailor.

निक्षेप म्हणजे काय ? निक्षेपदात्याचे अधिकार स्पष्ट करा.

3. Explain the procedure of Dissolution of Partnership Firms. 10

भागीदारी संस्थेच्या विसर्जनाची प्रक्रीया स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the rights of unpaid seller.

अदत्त विक्रेत्याचे अधिकार स्पष्ट करा.

4. Write short notes on any *two* of the following : 10

(*i*) Void Agreement;

(*ii*) Contract of Agency;

(*iii*) Registration of Partnership firm;

(*iv*) Kinds of Goods.

खालीलपैकी कोणत्याही **दोन**वर थोडक्यात टिपा लिहा :

(*i*) अवैध ठराव;

(*ii*) अभिकर्त्याचे करार;

(*iii*) भागीदारी संस्थेची नोंदणी;

(*iv*) वस्तुचे प्रकार.

This question paper contains 16+8 printed pages]

H—55 to 60—2015

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2015

(Theory)

INCOME TAX LAW AND PRACTICE—I

Or

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT—I

Or

E-COMMERCE—I

(Fundamentals and Application)

Or

BANKING AND INSURANCE

(E-Banking and Accounting—I)

Or

CO-OPERATION—I

Or

TRAVEL AND TOURISM—I

(Travel—I)

(Monday, 13-4-2015) **Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.**

Time—Two Hours *Maximum Marks*—40

P.T.O.

Income Tax Law and Practice—I

N.B. :— (*i*) *All* questions are compulsory.

(*ii*) *All* questions carry equal marks.

(*iii*) Use of simple non-programmable calculator is allowed.

(*i*) **सर्व** प्रश्न आवश्यक आहेत.

(*ii*) **सर्व** प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(*iii*) साधा नॉन-प्रोग्रामेबल कॅलक्युलेटर वापरण्यास परवानगी आहे.

1. Parag Company Limited is a domestic company. The following are the particulars of income in respect of the previous year 2013-14 : 10

		(₹)
(*i*)	Interest on Government Securities	20,000
(*ii*)	Income from business	5,00,000
(*iii*)	Short-term capital gains	15,000
(*iv*)	Long-term capital gains	33,000
(*v*)	Dividend from an Indian Company (Gross)	10,000
(*vi*)	Dividend from a foreign company	10,000

Compute company's total income.

पराग कंपनी मर्यादित ही एक देशान्तर्गत कंपनी आहे. गतवर्ष 2013-14 च्या उत्पन्नाशी संबंधीत तपशील खालीलप्रमाणे आहेत :

		(₹)
(i)	सरकारी प्रतिभूतींवरील व्याज	20,000
(ii)	व्यवसायापासूनचे उत्पन्न	5,00,000
(iii)	अल्पमुदती भांडवली लाभ	15,000
(iv)	दीर्घमुदती भांडवली लाभ	33,000
(v)	भारतीय कंपनीकडून मिळालेला लाभांश (सकल)	10,000
(vi)	परकीय कंपनीकडून मिळालेला लाभांश	10,000

कंपनीच्या एकूण उत्पन्नाचे आगणन करा.

2. The following are the particulars of the income of Shri Ramakant living in Amritsar during the year ending 31st March, 2014 : 10

(a) Salary ₹ 37,400 p.m. plus ₹ 9,000 p.m. as grade pay from which 10 percent is deducted for statutory provident fund to which the employer contributes 12 per cent.

(*b*) Employer has provided him a Rent-free bungalow.

(*c*) Wardenship allowance ₹ 2,000 p.m.

(*d*) 12% interest on Government loan of ₹ 65,000

(*e*) Income from house property (computed) ₹ 29,560

(*f*) He received ₹ 3,500 for writing articles in a journal

(*g*) He paid ₹ 2,000 by cheque to GIC under mediclaim

(*h*) Interest on postal savings bank deposit ₹ 6,500

(*i*) Interest (gross) ₹ 2,500

(*j*) Examinership remuneration ₹ 3,500

(*k*) During the year he paid ₹ 24,000 as life insurance premium on his policies and spent ₹ 600 on books purchased for his own use.

(*l*) Population of Amritsar is 12 lakhs.

Find out his total income.

अमृतसर येथे राहणाऱ्या श्री रमाकांत यांच्या 31 मार्च, 2014 रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षातील उत्पन्नाचे तपशील खालीलप्रमाणे आहेत :

(*a*) वेतन ₹ 37,400 मासिक अधिक ₹ 9,000 ग्रेड पे, ज्यामधून 10% दराने भविष्य निर्वाह निधी कपात केला जातो, त्यास सेवायोजक 12% दराने योगदान देतो.

(*b*) सेवायोजकाने त्याला विनाभाडे घर दिले आहे.

(*c*) वार्डन भत्ता ₹ 2,000 मासिक

(*d*) ₹ 65,000 सरकारी ऋणावर 12% दराने व्याज मिळाले.

(*e*) गृहसंपत्तीपासूनचे उत्पन्न (गणन केलेले) ₹ 29,560

(*f*) मासिकात लेख लिहून मानधन म्हणून ₹ 3,500 मिळाले.

(*g*) आरोग्य विमा अंतर्गत ₹ 2,000 धनादेशाने जी.आय.सी. ला दिले.

(*h*) पोस्टल बचत खात्यावरील ठेवींवर मिळालेले व्याज ₹ 6,500

(*i*) व्याज (सकल) ₹ 2,500

(*j*) परीक्षक मानधन ₹ 3,500

(*k*) त्याने वर्षभरात स्वत:च्या जीवन विम्यावर जीवन विमा प्रव्याजी म्हणून ₹ 24,000 दिले आणि स्वत:च्या उपयोगासाठी ₹ 600 ची पुस्तके खरेदी केली.

(*l*) अमृतसरची लोकसंख्या 12 लाख आहे.

त्याच्या एकूण उत्पन्नाचे आगणन करा.

Or

(किंवा)

From the following information, compute the total income of Dr. Ashutosh for the assessment year 2014-15 :

Receipts and Payments Account

for the year ended 31st March, 2014

Receipts	₹	Payments	₹
To Opening cash balance	1,024	By Consulting Room Expenses	12,000
To Consultation fees	90,000	By Cost of X-ray machine	60,000
To Salary from medical college	1,66,000	By Car expenses	6,000
To Sale of shares	28,976	By Life Insurance Premium	22,000
To Interest from Bank (Fixed deposit)	23,200	By Son's marriage expenses	5,000
To Loan from bank	10,000	By Advance Income Tax	3,000
To Cash Gifts on Son's marriage	10,000	By Household Expenses	1,72,000
		By Closing Cash Balance	49,200
	3,29,200		3,29,200

(*i*) $\frac{1}{2}$ of car expenses are treated as personal.

(*ii*) Cost of shares acquired in 1988-89 was ₹ 4,000 and CII for 1988-89 is 161 and for 2013-14 is 939.

(*iii*) He deposited ₹ 5,000 in PPF on 30-3-2014 and ₹ 10,000 in NSC VIII issue.

(*iv*) Household expenses includes interest on loan of ₹ 5,000 for purchase of office computer.

(*v*) He has insured himself for ₹ 2,00,000 on 1-5-2013.

खालील माहितीच्या आधारे कर निर्धारण वर्ष 2014-15 करीता डॉ. आशुतोष यांच्या एकूण उत्पन्नाचे आगणन करा :

प्राप्ती आणि शोधन लेखा

31 मार्च, 2014 वर्ष अखेरीस

प्राप्ती	₹	शोधन	₹
आरंभी रोख शिल्लक	1,024	सल्लारूमचा खर्च	12,000
सल्ला शुल्क	90,000	क्ष-किरण मशीन खरेदी	60,000
वैद्यकीय महाविद्यालयाकडून		कार खर्च	6,000
वेतन	1,66,000	जीवन विमा प्रव्याजी	22,000

भागांची विक्री	28,976	मुलाच्या लग्नाचा खर्च	5,000
बँकेकडून व्याज मिलाले		आगाऊ आयकर	3,000
(मुदत ठेव)	23,200	घरगुती खर्च	1,72,000
बँकेकडून कर्ज	10,000	शेवटची रोख शिल्लक	49,200
मुलाच्या लग्नात आलेल्या			
रोख भेट	10,000		
	3,29,200		3,29,200

(*i*) कार खर्चाच्या $\frac{1}{2}$ खर्च हा वैयक्तिक आहे.

(*ii*) 1988-89 मध्ये घेतलेल्या भागांची खरेदी किंमत ₹ 4,000 होती आणि 1988-89 साठी किंमत वाढनिर्देशांक हा 161 आहे आणि 2013-14 साठी 939 आहे.

(*iii*) 30-3-2014 रोजी त्याने ₹ 5,000 पी.पी.एफ. (भविष्य निर्वाह निधी) मध्ये भरले आणि ₹ 10,000 NSC VIII मध्ये गुंतवले.

(*iv*) कार्यालयीन संगणक खरेदी करण्यासाठी घेतलेल्या कर्जावरील व्याज ₹ 5,000 चा समावेश घरगुती खर्चात झाला आहे.

(*v*) 1-5-2013 रोजी त्याने स्वतःचा ₹ 2,00,000 चा विमा उतरविला.

3. The Profit and Loss Account of M/S Ishwar Glass Works for the year ending on 31st March, 2014 is as follows : 10

	₹		₹
Stock	1,30,000	Sales	4,50,000
Purchases	1,50,000	Stock	25,000
Penalties	59,000	Rent from House	
Office Expenses	6,000	property	12,000
Selling Expenses	8,000		
Interest to Partners	6,000		
Net Profit	1,28,000		
	4,87,000		4,87,000

(*i*) Interest of ₹ 6,000 @ 8% has been paid to X on capital

(*ii*) Penalties have been levied because of illegal sale and purchase of glass.

(*iii*) Remuneration payable to partners : X ₹ 2,00,000 and Y ₹ 1,00,000 has not been debited to Profit and Loss Account.

(*iv*) Shri X and Y are equal partners in the firm.

Compute the total income of the firm.

31 मार्च 2014 रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षाकरीता मे. ईश्वर ग्लास वर्क्स यांचे नफा-तोटा खाते खालीलप्रमाणे आहे :

	₹		₹
स्कंध	1,30,000	विक्री	4,50,000
खरेदी	1,50,000	स्कंध	25,000
दंड	59,000	गृहसंपत्ती पासूनचे	
कार्यालयीन खर्च	6,000	भाडे	12,000
विक्री खर्च	8,000		
भागीदारांना व्याज	6,000		
निव्वल नफा	1,28,000		
	4,87,000		4,87,000

(*i*) X च्या भांडवलावर द.सा.द.शे 8% दराने ₹ 6,000 व्याज देण्यात आले.

(*ii*) काचेच्या बेकायदेशीररीत्या केलेल्या खरेदी आणि विक्रीमुळे दंड आकारण्यात आला.

(*iii*) भागीदारांना मानधन देणे बाकी : X ₹ 2,00,000 आणि Y ₹ 1,00,000 जे नफा-तोटा खात्याच्या नावे टाकण्यात आला नाही.

(*iv*) श्री X आणि Y हे भागीदारी संस्थेत समान हिश्याचे भागीदार आहेत.

भागीदारी संस्थेच्या एकूण उत्पन्नाचे आगणन करा.

Or

(किंवा)

The total income of a firm XYZ in which X, Y and Z are the partners, was as per P & L A/c ₹ 1,31,800 for the previous year 2013-14. In computing the total income of ₹ 1,31,800, the following have been debited to the P & L A/c :

Salaries of ₹ 1,30,000 and ₹ 1,20,000 to X and Y respectively.

Interest on capital calculated @ 20% is ₹ 3,500, ₹ 14,000 and ₹ 10,500 to X, Y and Z respectively. Bonus to Z ₹ 15,000.

Commission of ₹ 5,000, ₹ 12,500 and ₹ 17,500 to X, Y and Z respectively.

Compute the total income of the firm. The firm fulfils the conditions of Sec. 184.

गतवर्ष 2013-14 करीता नफा-तोटा खात्याप्रमाणे भागीदारी संस्था XYZ ज्यात X, Y आणि Z भागीदार आहेत, यांचे एकूण उत्पन्न ₹ 1,31,800 आहे. ₹ 1,31,800 च्या एकूण उत्पन्नाचे आगणन करताना खालील खर्च नफा-तोटा खात्याच्या नावे टाकण्यात आला.

X आणि Y यांना वेतन म्हणून अनुक्रमे ₹ 1,30,000 व ₹ 1,20,000 दिले.

X, Y आणि Z यांना द.सा.द.शे. 20% दराने भांडवलावरील व्याज म्हणून अनुक्रमे रक्कम ₹ 3,500, ₹ 14,000 आणि ₹ 10,500 देण्यात आले. Z ला बोनस म्हणून ₹ 15,000 दिले.

X, Y आणि Z यांना कमिशन (वर्तन) म्हणून अनुक्रमे ₹ 5,000, ₹ 12,500 व ₹ 17,500 देण्यात आले.

भागीदारी संस्थेच्या एकूण उत्पन्नाचे आगणन करा. भागीदारी संस्था कलम 184 मधील अटींची पूर्तता करते.

4. V.R.S. College Co-operative Society Ltd., Solapur had the following income during the year ended 31st March, 2014 : 10

		(₹)
(*i*)	Income from the college canteen	10,000
(*ii*)	Income from the other Business	50,000
(*iii*)	Income from Credit facilities given to members	18,000
(*iv*)	Interest on Govt. Securities	12,000
(*v*)	Taxable Income from House Property	10,000
(*vi*)	Dividends (Gross) on shares held in another co-operative society	8,000

Compute the total income of the society for the assessment year 2014-15.

व्ही.आर.एस. महाविद्यालय सहकारी संस्था मर्यादित, सोलापूर यांनी 31 मार्च, 2014 रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षात खालील उत्पन्न मिलवले :

		(₹)
(i)	कॉलेज कॅन्टीनपासून उत्पन्न	10,000
(ii)	इतर व्यवसायापासून उत्पन्न	50,000
(iii)	सभासदांना दिलेल्या पतसुविधांपासून उत्पन्न	18,000
(iv)	सरकारी प्रतिभूतींवरील व्याज	12,000
(v)	गृहसंपत्तीपासूनचे करपात्र उत्पन्न	10,000
(vi)	इतर सहकारी संस्थेच्या भागांवरील लाभांश (ढोबळ)	8,000

करनिर्धारण वर्ष 2014-15 करीता संस्थेच्या एकूण उत्पन्नाचे आगणन करा.

Or

(किंवा)

From the following information relating to the income of a co-operative society for the year 2013-14, you are required to compute its total

income for the assessment year 2014-15. The society is engaged in the manufacturing of fruit products (cottage industry) :

		(₹)
(*a*)	Income from manufacturing and marketing of fruit products	80,000
(*b*)	Interest on deposits with the central co-operative society	16,000
(*c*)	Income from other business	78,000
(*d*)	Interest from Govt. Securities	8,000
(*e*)	Long-term capital gain	25,000
(*f*)	Income from house property	10,000

The society has given a donation of ₹ 10,000 in cash to the National Children's Fund.

एका सहकारी संस्थेच्या आर्थिक वर्ष 2013-14 च्या उत्पन्नाशी संबंधीत खालील माहितीच्या आधारे करनिर्धारण वर्ष 2014-15 करीता तिच्या एकूण उत्पन्नाचे आगणन

करा. ती सहकारी संस्था फळांपासून निर्मित वस्तूंच्या (कुटीर उद्योग) उत्पादनाच्या व्यवसायात गुंतलेली आहे.

		(₹)
(*a*)	फळांपासून निर्मित वस्तूंच्या उत्पादन व विपणनापासूनचे उत्पन्न	80,000
(*b*)	केंद्रीय सहकारी संस्थेकडे ठेवलेल्या ठेवींवरील व्याज	16,000
(*c*)	इतर व्यवसायापासूनचे उत्पन्न	78,000
(*d*)	सरकारी प्रतिभूतींपासूनचे व्याज	8,000
(*e*)	दिर्घकालीन भांडवली लाभ	25,000
(*f*)	गृहसंपत्तीपासूनचे उत्पन्न	10,000

संस्थेने 'राष्ट्रीय बालक निधी' ला ₹ 10,000 ची देणगी रोखीने दिली.

OR

(किंवा)

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT—II

N.B. :— (*i*) *All* questions are compulsory.

(*ii*) *All* questions carry equal marks.

(*i*) **सर्व** प्रश्न आवश्यक आहेत.

(*ii*) **सर्व** प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. What is Human Resource Management ? Explain its scope. 10

मानवी संसाधन व्यवस्थापन म्हणजे काय ? त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा.

2. Explain the importance of recruitment in India. 10

भारतातील भरतीचे महत्व सविस्तर स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is Job Analysis ? Explain its factors.

कार्य पृथक्करण म्हणजे काय ? त्याचे घटक सांगा.

3. What is interview ? Write the types of interview. 10

मुलाखत म्हणजे काय ? मुलाखतीचे प्रकार लिहा.

Or

(किंवा)

Write a note on management development process in detail.

व्यवस्थापन विकास प्रक्रिया यावर सविस्तर टिपण लिहा.

4. Explain the steps in selection process in detail. 10

निवड प्रक्रियेचे टप्पे सविस्तर स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write a detailed note on Job Description and Job Specification.

कार्य विवरण व कार्य निकष यावर सविस्तर टिपण लिहा.

OR

(किंवा)

E-COMMERCE—I

(Fundamentals and Application)

N.B. :— (*i*) Attempt *All* questions.

(*ii*) Question No. **1** is compulsory.

(*iii*) *All* questions carry equal marks.

(*i*) **सर्व** प्रश्न सोडवा.

(*ii*) प्रश्न क्रमांक **1** अनिवार्य आहे.

(*iii*) **सर्व** प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Explain the infrastructure for E-commerce. 10

ई-वाणिज्याची पायाभूत मांडणी स्पष्ट करा.

2. Describe the Internet Engineering Steering Group (IESG). 10

इंटरनेट अभियांत्रिकी संचालन समुहाचे वर्णन करा.

Or

(किंवा)

Define the E-commerce. Explain types and classification of E-commerce.

ई-वाणिज्याची व्याख्या सांगून ई-वाणिज्याचे प्रकार व वर्गीकरण स्पष्ट करा.

3. Explain the opportunities and challenges of E-commerce. 10

ई-वाणिज्याची संधी आणि आव्हाने स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the importance of Internet and Video Conferencing.

इंटरनेट आणि व्हिडीओ कॉन्फरन्सींगचे महत्व सांगा.

4. Write short notes on (any *two*) : 10

(*i*) Internet Research Task

(*ii*) Advantages of E-commerce

(*iii*) Growth of E-commerce

(*iv*) Model of web-based business.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही **दोन**) :

(*i*) इंटरनेट संशोधन कार्य

(*ii*) ई-वाणिज्याची फायदे

(*iii*) ई-वाणिज्याची वृद्धी

(*iv*) वेब आधारित व्यवसायाची प्रतिकृती.

OR

(किंवा)

BANKING AND INSURANCE

(E-Banking and Accounting—I)

N.B. :— (*i*) Attempt *All* questions.

(*ii*) Question No. 1 is compulsory.

(*iii*) *All* questions carry equal marks.

(*i*) सर्व प्रश्न सोडवावे.

(*ii*) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.

(*iii*) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Define a bank and discuss functions of a Commercial Bank. 10

बँकेची व्याख्या देऊन व्यापारी बँकेच्या कार्याची चर्चा करा.

2. What is a Central Bank ? Explain the organization and management of Reserve Bank of India. 10

केन्द्रिय अधिकोष म्हणजे काय ? भारतीय रिझर्व बँकेची संघटना व व्यवस्थापन स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Discuss the functions of Reserve Bank of India (RBI).

भारतीय रिझर्व बँक (आर.बी.आय.) ची कार्ये स्पष्ट करा.

3. Explain the organization and functions of Maharashtra State Co-operative Bank. 10

महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेचे संघटन व कार्ये स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the organization and functions of District Central Co-operative Bank.

जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचे संघटन व कार्ये स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any *two*) : 10

(*i*) Maharashtra Grameen Bank (MGB)

(*ii*) Urban Co-operative Bank (UCB)

(*iii*) Industrial Development Bank of India (IDBI).

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही **दोन**) :

(*i*) महाराष्ट्र ग्रामीण बँक (एम.जी.बी.)

(*ii*) नागरी सहकारी बँका (यु.सी.बी.)

(*iii*) भारतीय औद्योगिक विकास बँक (आय.डी.बी.आय.)

OR

(किंवा)

CO-OPERATION—I

N.B. :— (*i*) *All* questions are compulsory.

(*ii*) *All* questions carry equal marks.

(*i*) **सर्व** प्रश्न आवश्यक आहेत.

(*ii*) **सर्व** प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Explain the importance of Co-operative Movement in social development. 10

सामाजिक विकासात सहकारी चळवळीचे महत्व स्पष्ट करा.

2. State the functions of Co-operative Dairy Farm. 10

को-ऑपरेटिव्ह डेअरी फार्मचे कार्ये सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the importance of Co-operative Housing Societies.

सहकारी गृहनिर्माण संस्थांचे महत्व विशद करा.

3. Explain the importance of Co-operative Agricultural Societies. 10

कृषि सहकारी संस्थांचे महत्व विशद करा.

Or

(किंवा)

Give the information about meetings of Co-operative Societies.

सहकारी संस्थाच्या सभांविषयी माहिती सांगा.

4. Evaluate the Co-operative Movement in Maharashtra. 10

महाराष्ट्रातील सहकारी चळवळीचे मूल्यमापन करा.

Or

(किंवा)

State the functions of Maharashtra State Co-operative Bank.

महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेची कार्य सांगा.

OR

(किंवा)

TRAVEL AND TOURISM—I

(Travel—I)

N.B. :— (*i*) Question No. **1** is compulsory.

(*ii*) *All* questions carry equal marks.

(*i*) प्रश्न क्रमांक **1** अनिवार्य आहे.

(*ii*) **सर्व** प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Define Road Transport. Explain advantages and disadvantage of Road Transport. 10

रस्ते वहातूक म्हणजे काय ? रस्ते वहातुकीचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.

2. Explain the rules and regulation for approval of Travel Agency by Government of India. 10

भारत सरकारची पर्यटन एजन्सीला मान्यता देण्यासंदर्भात शर्ती व अटी स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the difference between Air Transport and Water Transport.

हवाई वाहतूक व सागरी वाहतुकीतील फरक स्पष्ट करा.

3. What are the functions of a Travel Agency ? 10

पर्यटन एजन्सीची कार्य सांगा.

Or

(किंवा)

What are Travel Formalities.

पर्यटनासंबंधी तरतुदी सांगा.

4. Write short notes on (any *two*) : 10

(*i*) Passport

(*ii*) Travel Insurance

(*iii*) Tour Package

(*iv*) Travel Agency.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही **दोन**) :

(*i*) पासपोर्ट

(*ii*) पर्यटन विमा

(*iii*) टुर पॅकेज

(*iv*) पर्यटन एजन्सी.

This question paper contains 16 printed pages]

H—64 to 69—2015

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2015

TAXATION (Group A)

(Theory)

Paper Optional

M-VAT AND SERVICE TAX-I

OR

MARKETING MANAGEMENT–I

OR

E-COMMERCE–II

(Business to Consumers)

OR

E-INSURANCE AND ACCOUNTING-I

OR

RURAL DEVELOPMENT-I

OR

TRAVEL AND TOURISM-I

(Tourism-I)

(Wednesday, 15-4-2015) **Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.**

Time—Two Hours *Maximum Marks*—40

M-VAT AND SERVICE TAX-I

N.B. :— (*i*) Q. No. **1** is compulsory.

(*ii*) *All* questions carry equal marks.

(*i*) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.

(*ii*) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

P.T.O.

1. What are the advantages and disadvantages of VAT ? 10

मूल्यवर्धित कराचे फायदे-तोटे कोणते आहेत ?

2. What is registration ? Explain the registration procedure under the Act. 10

नोंदणी म्हणजे काय ? कायद्याखालील नोंदणीची कार्यपद्धती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What do you mean by VAT ? Explain the various features of VAT. 10

मूल्यवर्धित कर म्हणजे काय ? त्याची विविध वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

3. Describe the penalty and interest for various defaults under M-VAT. 10

महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर कायद्याखाली विविध प्रकारच्या गुन्ह्यासाठी दंड व व्याजाचे वर्णन करा.

Or

(किंवा)

State the different rates of taxes under M-VAT Act. 10

महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर कायद्याखालील करांचे विविध कर-दर सांगा.

4. Explain the sales tax authorities under M-VAT Act. 10

महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर कायद्याखाली विक्रीकर अधिकारी मंत्रणा स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Give the meaning and definition of the following terms under the Act : 10

(*a*) Manufacturer

(*b*) Sale

(*c*) Business

(*d*) Dealer.

पुढील संज्ञांच्या कायद्यानुसार अर्थ व व्याख्या द्या :

(*a*) उत्पादक

(*b*) विक्री

(*c*) व्यवसाय

(*d*) वितरक/विक्रेता.

OR

(किंवा)

MARKETING MANAGEMENT–I

N.B. :— (*i*) Question No. **1** is compulsory.

(*ii*) Attempt *All* questions.

(*iii*) *All* questions carry equal marks.

(*i*) प्रश्न क्र. **1** अनिवार्य आहे.

(*ii*) **सर्व** प्रश्न सोडवा.

(*iii*) **सर्व** प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. What is marketing ? Explain the scope of marketing. 10

विपणन म्हणजे काय ? विपणनाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

2. Write a detailed note on product. 10

उत्पादन (वस्तू) यावर सविस्तर टिपण लिहा.

Or

(किंवा)

Define price. Explain the importance of pricing decision. 10

किंमतची व्याख्या द्या. किंमत निर्णयाचे महत्व स्पष्ट करा.

3. What is meant by physical distribution ? Explain its importance. 10

वितरण म्हणजे काय ? त्याचे महत्व स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Discuss in detail components of promotion mix. 10

वृद्धी मिश्रच्या घटकांवर सविस्तर चर्चा करा.

4. What is marketing ? Explain the functions of marketing. 10

विपणन म्हणजे काय ? विपणनाचे कार्ये स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain : 10

(*i*) Advertisement

(*ii*) Salesmanship.

स्पष्ट करा :

(*i*) जाहिरात

(*ii*) विक्रय कला.

OR

(किंवा)

E-COMMERCE-II

(Business to Consumers)

N.B. :— (*i*) Attempt *All* questions.

(*ii*) Q. No. **1** is compulsory.

(*iii*) *All* questions carry equal marks.

(*i*) **सर्व** प्रश्न सोडवा.

(*ii*) प्रश्न क्रमांक **1** अनिवार्य आहे.

(*iii*) **सर्व** प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. What is E-commerce ? Explain current status and prospects of B2C E-commerce. 10

ई-वाणिज्य म्हणजे काय ? बीटूसी (B2C) ई-वाणिज्याची सद्य:स्थिती व भवितव्य स्पष्ट करा.

2. Explain job gains and losses in E-commerce related industries. 10

ई-वाणिज्य संबंधी उद्योगातील नोकरी मिळविणे आणि गयानणे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write a note on E-commerce Security. 10

ई-वाणिज्य सुरक्षितता यावर टिपण लिहा.

3. What is digital signature ? Explain its application in E-commerce. 10

डीजीटल स्वाक्षरी म्हणजे काय ? डीजीटल स्वाक्षरीचा ई-वाणिज्यातील उपयोग स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the E-commerce trust. 10

ई-वाणिज्य विश्वास स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any *two*) : 20

(*i*) Advertising on internet

(*ii*) E-commerce privacy

(*iii*) E-commerce risk

(*iv*) User and consumer profiles.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही **दोन**) :

(*i*) इंटरनेटवरील जाहिरात

(*ii*) ई-वाणिज्य गोपनीयता

(*iii*) ई-वाणिज्य जोखीम

(*iv*) उपयोगकर्ता आणि ग्राहक रूपरेखा.

OR

(किंवा)

E-INSURANCE AND ACCOUNTING-I

N.B. :—(*i*) Attempt *All* questions.

(*ii*) *All* questions carry equal marks.

(*i*) **सर्व** प्रश्‍न सोडवा.

(*ii*) **सर्व** प्रश्‍नांना समान गुण आहेत.

1. Comment on Private Insurance Companies in India. 10

भारतातील खाजगी विमा कंपन्यावर टिप्पणी करा.

2. Describe the organisation structure of L.I.C. 10

भारतीय जीवन विमा महामंडळाची संघटन रचना वर्णन करा.

Or

(किंवा)

Explain the objectives of General Insurance Corporation of India. 10

भारतीय सर्वसाधारण विमा महामंडळांचे उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

3. Explain the functions of Life Insurance Corporation of India. 10

भारतीय जीवन विमा महामंडळाची कार्ये विशद करा.

Or

(किंवा)

Explain the important provisions in the General Insurance Act : 10

(*a*) Additional reserve

(*b*) Investment of profit (Fund) of GIC.

सर्वसाधारण विमा कायद्यातील महत्वाच्या तरतूदी स्पष्ट करा :

(अ) अतिरिक्त संचिती

(ब) जी.आय.सी. चा नफा (निधी) गुंतवणुक.

4. Write a comment on IRDA regulation of Insurance Business in India. 10

भारतातील विमा व्यवसायावरील आय.आर.डी.ए. चे नियमन यावर टिप्पणी लिहा.

Or

(किंवा)

From the following particulars about the fire insurance business of Ideal Insurance Company Ltd. on 31 March, 2014. Prepare Revenue Account : 10

Particulars	**Amount**
	₹
Claims paid	6,75,000
Premium	11,20,000
Management expenses	2,50,000
Additional Reserve (31-3-2013)	90,000

Additional Reserve (31-3-2014)	1,10,000
Reserve for unexpired risk (31-3-13)	5,10,000
Reserve for unexpired risk (31-3-14)	5,60,000
Interest and dividend after tax	60,000
Profit on sale of investment	11,000
Commission	1,52,000

आयडीयल विमा कंपनी लि. च्या अग्नी विमा व्यवसायासंबंधीत 31 मार्च 2014 रोजीच्या खालील विवरणावरून आगम लेखा तयार करा :

विवरण	रक्कम
	₹
दत्त अध्यर्थने	6,75,000
प्रव्याजी	11,20,000
व्यवस्थापन खर्च	2,50,000
अतिरिक्त संचिती (31-3-2013)	90,000
अतिरिक्त संचिती (31-3-2014)	1,10,000

समाप्त न झालेल्या जोखिमेसाठी राखीव (31-3-13)	5,10,000
समाप्त न झालेल्या जोखिमेसाठी राखीव (31-3-14)	5,60,000
व्याज व लाभांश (करवजा जाता)	60,000
गुंतवणूक विक्री वरील नफा	11,000
कमीशन	1,52,000

OR

(किंवा)

RURAL DEVELOPMENT-I

N.B. :— (*i*) Attempt *All* questions.

(*ii*) Question No. **1** is compulsory.

(*iii*) *All* questions carry equal marks.

(*i*) **सर्व** प्रश्न सोडवा.

(*ii*) प्रश्न क्रमांक **1** अनिवार्य आहे.

(*iii*) **सर्व** प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Discuss planning process in India. 10

भारतातील नियोजन प्रक्रियेची चर्चा करा.

2. Explain the role of voluntary agencies in rural development. 10

ग्रामीण विकासात स्वयंसेवी संस्थाची भूमिका स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the objectives of Integrated Rural Development Programme. 10

एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रमाची उद्दिष्टे सांगा.

3. Explain the features of Jawahar Rozagar Yojana (JRY). 10

जवाहर रोजगार योजनेची वैशिष्ट्ये विशद करा.

Or

(किंवा)

State the importance of Employment Assurance Scheme. 10

रोजगार हमी योजनचे महत्व सांगा.

4. Write a note on District Planning. 10

जिल्हा नियोजनावर टिप लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the procedure of implementation of Integrated Rural Development Programme (IRDP). 10

एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम अंमलबजावणी प्रक्रिया विशद करा.

OR

(किंवा)

TRAVEL AND TOURISM-I

(Tourism-I)

N.B. :— (*i*) Question No. **1** is compulsory.

(*ii*) *All* questions carry equal marks.

(*i*) प्रश्न क्रमांक **1** अनिवार्य आहे.

(*ii*) **सर्व** प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. What is tourism ? Write the characteristics of tourism. 10

पर्यटन म्हणजे काय ? पर्यटनाची वैशिष्ट्ये लिहा.

2. Explain tourist destinations in Marathwada. 10

मराठवाड्यातील पर्यटन स्थळाबाबत चर्चा करा.

Or

(किंवा)

What is meant by tourism planning ? Write the need of tourism planning. 10

पर्यटन नियोजन म्हणजे काय ? त्याची गरज लिहा.

3. Explain the need of tourism growth. 10

पर्यटनाविकासाची गरज स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain socio-economic benefits of tourism.

पर्यटनाचे सामाजिक व आर्थिक लाभ स्पष्ट करा.

4. Write short notes (any *two*) : 10

(*a*) Forms of tourism

(*b*) Visitors

(*c*) Historical tourism

(*d*) Tourism and investment.

थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही **दोन**) :

(*a*) पर्यटनाचे प्रकार

(*b*) व्हिजीटरस्

(*c*) ऐतिहासिक पर्यटन

(*d*) पर्यटन आणि गुंतवणूक.